

Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллиги
Ҳукумати билан Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати
уртасида сармояларни узаро рағбатлантириш ва
ҳимоя қилиш туғрисида
Б И Т И М

Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллиги
Ҳукумати ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати

бир Давлат фуқароларининг ва ширкатларининг иккинчи Давлат
ҳудудида катта сармоялари учун қулай шарт-шароит яратишини
истаб;

халқаро келишувга мувофиқ бундай сармояларни узаро рағбат-
лантириш ва ҳимоя қилиш шахсий тадбиркорлик ташаббусини
рағбатлантиришга ва ҳар икки мамлакатнинг гуллаб-яшнашига ку-
маклашини тан олиб;

қуйидагилар туғрисида келишиб олдилар:

1 модда

Тавсифлар

Ушбу Битим мақсадлари учун:

а) "Сармоялар" атамаси мулкнинг барча хилларини, шу жумла-
дан истисно булмаган:

(i) кучириб буладиган ва кучмас мулк, унинг барча ҳуқуқла-
ри билан яъни ипотека сингари қарз учун мулкни ушлаб туриш ёки
гаров ҳуқуқи;

(ii) акциянерлик ширкатларнинг акциялари, капитали, облига-
циялари ёки ширкатларда иштирок қилишнинг ҳар қандай бошқа
шакллари;

(iii) пуллик талаб ёки молиявий қийматга эга ҳар қандай
фаолиятга контракт доирасидаги талаб;

(iv) интеллектуал мулк ҳуқуқи, "гудвил", технологик жа-
раёнлар ва "ноу-хау";

(v) қонунга мувофиқ ёки контрактга асосан берилган ишли
концессиялар, жумладан табиий бойликларни излаб топish, ишлов
бериш, қазиб олиш ва улардан фойдаланиш концессияларини қушган
ҳолда;

Сармояланаётган мулк шаклининг узгартирилиши, унинг сармоя
хусусиятини узгартирмайди ва "сармоя" атамаси ушбу Битим кучга
киришидан олдин ҳам, ундан кейин ҳам, амалга оширилган барча

сармояларни қамраб олади.

б) "даромадлар" атамаси сармоядан олинган пул миқдорини англатади, ammo истисно тариқасида эмас, хусусан фойда, фоизалар сармоядан олинган даромадлар, гонорарлар ва хизматлар учун туловларни англатади;

в) "фуқаролар" атамаси қуйидагиларни англатади:

(i) Бирлашган Қиролликка нисбатан: Бирлашган Қиролликда амалдаги қонунчиликка кура Бирлашган Қироллик фуқароси мақомини олган жисмоний шахслар;

(ii) Ўзбекистон Республикасига нисбатан: Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси фуқароси мақомини олган жисмоний шахслар;

г) "ширкат" атамаси қуйидагиларни англатади:

(i) Бирлашган Қиролликка нисбатан: Бирлашган Қиролликнинг ҳар қандай қисмида ёки 12 модданинг низомларига мувофиқ, ушбу Битим таъсири утадиган Бирлашган Қиролликнинг ҳар қандай ҳудудида амалдаги қонунларга биноан тузилган корпорациялар, фирмалар ва уюшмалар;

(ii) Ўзбекистон Республикасига нисбатан: Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган ва инвестицияни амалга ошириш ҳуқуқи булган, юридик шахслар, жумладан фирмалар, корпорациялар, тижорий уюшмалар ва амалдаги қонунчилик асосида тасдиқланган ёки тузилган бошқа ташкилотлар;

д) "ҳудуд" атамаси қуйидагиларни англатади:

(i) Бирлашган Қиролликка нисбатан: Буюк Британия ва Шимолий Ирландиянинг, шу ҳисобда Бирлашган Қиролликнинг ҳудудий сувлари ва остидаги ерлар, у илгари ёки келгусида Бирлашган Қиролликнинг миллий қонунчилиги билан белгиланган ҳудудни сифатида ҳамда халқаро қонунга мувофиқ денгиз ложаси ёки заминига ва табиий захираларига ва 12 модданинг курсатмасига мувофиқ ушбу Битим таъсир қиладиган ҳар қандай ҳудудга нисбатан узининг суверен ҳуқуқларини юритади;

(ii) Ўзбекистон Республикасига нисбатан: Халқаро ҳуқуққа асосланиб, уз суверен ёки юрисдикциясидаги ҳуқуқларини амалга ошириши мумкин булган Ўзбекистон Республикаси ҳудуди.

2 модда

Сармояларни рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш

1) Ҳар бир Аҳдлашувчи Томон уз ҳудудида иккинчи бир Аҳдлашувчи Томон фуқаролар ва ширкатларга сармоя жойлаштириш учун қулай шароитлар яратади, рағбатлантиради ва қонун берган узининг ҳуқуқларига мувофиқ бундай капитал қуйилмаларга йул беради.

2) Ҳар бир Аҳдлашувчи Томондан фуқаролар ёки ширкатларнинг сармояларига иккинчи Аҳдлашувчи Томон ҳудудида адолат ва тенг ҳуқуқлилиқ муносабати ва тулиқ ҳимоя ва хавфсизлик таъминланади. Аҳдлашувчи Томондан ҳеч бири ҳеч қачон уз ҳудудида иккинчи Аҳдлашувчи Томон фуқаролари ёки ширкатлари сармояларини бошқариш, таъминлаш, фойдаланиш, даромад олиш ёки унумли сарф қилишга нисбатан асоссиз ёхуд камситувчи тадбирларни қўлламайди. Ҳар бир Аҳдлашувчи Томон иккинчи Аҳдлашувчи Томон фуқаролари ёки ширкатлари сармояларига нисбатан қабул қилиниши мумкин булган ҳар қандай мажбуриятни бажаради.

3 модда

Миллий тартибот ва мумкин қадар қулайлик бериш тартиботининг қоидалари

1) Аҳдлашувчи Томонлардан ҳеч бири уз ҳудудида иккинчи Аҳдлашувчи Томоннинг фуқаролари ёки ширкатларининг сармоялари ва даромадларига узининг фуқаролари ёки ширкатлари сармояларига ёхуд даромадларига нисбатан, ҳар қандай учинчи мамлакат фуқаролари ёки ширкатларининг сармоялари ва даромадларига берилган энг қулай шароитли тартиботдан кам булмаган тартибот тақдим этмайди.

2) Аҳдлашувчи Томонлардан ҳеч бири иккинчи Аҳдлашувчи Томон фуқаролари ёки ширкатлари сармояларини бошқариш, таъминлаш, фойдаланиш, даромад олиш ёки унумли сарф қилишга нисбатан узининг фуқаролари ёки ширкатлари ёхуд ҳар қандай учинчи мамлакат фуқаролари ёки ширкатлари учун яратилган қулай шароитли тартиботдан кам булмаганини тақдим этмайди.

3) Бу ҳисобда иккиланишнинг олдини олиш учун юқорида 1- ва 2- бандларда баён этилган тартибот ушбу Битимнинг 1- моддасидан 11- моддасигача татбиқ этилиши тасдиқланади.

4 модда

Зарар урнини тулдириш

1) Бир Аҳдлашувчи Томон фуқаролари ёки ширкатларининг сармоялари бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг ҳудудида жойлашганда, иккинчи Аҳдлашувчи Томон ҳудудида содир булаётган уруш ёхуд бошқа қуролли тўқнашув, инқилоб, ғавқулдда вазият, кузғолон, ғалаён ва туполон оқибатида сармоялар зарарланса, у иккинчи Аҳдлашувчи Томон тарафидан реституция, компенсация урнини тулдириш ёки бошқа туловлар билан энг қулай тартиботда қоплансада, у ушбу Аҳдлашувчи Томоннинг уз фуқаролари ёки ширкатларига ёхуд ҳар қандай учинчи мамлакат фуқаролари ёки ширкатларига тақдим этилаётган тартиботдан кам булмайди. Бундай туловлар эркин утказилади.

2) Ушбу модданинг 1- банди мазмунини узгартирмасдан Аҳдлашувчи Томонлардан бирининг фуқаролари ва ширкатлари 1- бандда санаб утилган ҳар қандай вазиятда иккинчи Аҳдлашувчи Томоннинг ҳудудида қуйидагича зарар курсалар:

а) уларга тегишли мулкни бошқа Томон кучлари ёки ҳокимият томонидан мусодара қилинганда, ёки

б) уларга тегишли мулк бошқа Томон кучлари ёки ҳокимияти томонидан вайрон этилса, ҳамда бу ҳол босқинчилик ҳаракатини кузлаб ёки вазият тақозоси билан содир этилмаган булса, унда улар реституция қилинади, ёхуд шунга айнан ухшаш билан урни тулдирилади. Сунгги туловлар эркин утказилади.

5 модда

Мажбурий тарзда тартиб олиш

1) Ҳар қандай Аҳдлашувчи Томон фуқаролари ёки ширкатларининг сармоялари миллийлаштирилмайди ва мажбурий тарзда тартиб олинмайди ёки мажбурий тарзда тартиб олиш оқибатларига ухшаш чораларга дучор қилинмайди, (бундан кейин "мажбурий тарзда тартиб олиш" деб номланади) ёки бошқа Аҳдлашувчи Томон ҳудудида ушбу Томоннинг ички зарурияти билан боғлиқ булган ижтимоий мақсадларидан булак ҳолларда, уз вақтида камситмаслик асосида айнан бир хил ва самарали урнини тулдиришга лойиқ булади. Бундай компенсация мажбурий тартиб олинган ёки мажбу-

рий тартиб олишдан бевосита олдин, ёхуд келажакдаги мажбурий тартиб олиш ошкор булишидан олдин жойлашган сармоянинг ҳақиқий қийматига мос келади ва тулов санасигача нормал тижорий курс буйича фойзаларни уз ичига олади, тухтовларсиз, самарали амалга ошириладиган ва эркин утказиладиган булади. Мажбурий тарада тартиб олишдан зарар курган фуқаролар ёки ширкатлар, мажбурий тарада тартиб олишни утказаетган Аҳдлашувчи Томоннинг қонунларига биноан, шу томоннинг суд ёки бошқа мустақил ҳокимияти тегишли куриб чиқилишига ҳуқуқлари булиб, уларнинг ишлари ва сармояларининг қийматлари ушбу банд билан белгиланган тегишли қоидаларга мувофиқ баҳоланади.

2) Аҳдлашувчи Томон уз ҳудудининг ҳар қандай қисмида қонунларга биноан тузилиб амал қилаётган ширкатнинг сармояларини мажбурий тарада тартиб олса, ва ушбу ширкатнинг акцияларига бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг фуқаролари ёки ширкатлари эга булса, шундай фуқаролар ёки ширкатларга нисбатан мазкур модданинг 1- банди уз вақтида айнан бир хил ва самарали тулдиришлар ҳақидаги қоидаларни кучга киритади.

6 модда

Сармоялар ва даромадларнинг уз урнига қайтиши

Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири бошқа Аҳдлашувчи Томон фуқаролари ёки ширкатлари сармояларига муносабатда булишда уларнинг сармояларининг ва даромадларининг эркин утказилишини кафолатлайди. Утказишлар сармоялар қайси валютада амалга оширилса, ёки сармоя киритувчи ва тегишли Аҳдлашувчи Томон уртасидаги келишувга мувофиқ, ҳар қандай бошқа эркин муомаладаги валютада амалга оширилади. Утказишлар, агар сармоя қилувчи рози булмаса, утказиш санасида амалда булган алмашув курси буйича, алмашув қоидаларига мувофиқ амалга оширилади.

7 модда

Истиснолар

Ушбу Битимнинг қоидалари, ҳар қайси Аҳдлашувчи Томони ёки ҳар қандай учинчи давлат фуқаролари ва ширкатларига берилган энг қулай шароитли тартиботга нисбатан кам булмаган тартибот

берилганда, бирорта ҳам Аҳдлашувчи Томон фуқаролари ва ширкатларини бошқа Томонга ҳар қандай афзаллик ёки енгиллик тартиб-тини татбиқ этишга мажбур этмайди, чунончи:

а) Аҳдлашувчи Томондан истаган бири ҳар қандай мавжуд ёки келажақда яратиладиган божхона имтиёқи ёхуд шунга ухшаш халқаро келишув аъзоси була олиши ёхуд,

б) Солиқ солиш шартларига тулиқ ёки асосан тегишли ҳар қандай халқаро келишув ёки шартнома ёхуд ички қонунчилик билан боғлиқ солиқ солиш шартларининг тулиқ ёки асосан тегишлиси булганда.

8 модда

Сармоя қилувчи ва қабул қилувчи давлат уртасидаги
низоларни ҳал қилиш

1) Бир Аҳдлашувчи Томон фуқароси ёки ширкати ва бошқа Аҳдлашувчи Томон уртасида охиригисининг ушбу Битимдаги аввалги сармояларга нисбатан узаро келишув орқали ҳал этилмаган низоларига тегишли мажбуриятлари фуқаронинг ёки ширкатнинг хоҳишига биноан, даъво очиш ҳақидаги ёзма билдиришдан уч ой утгандан кейин халқаро ҳакамлар судига оширилади.

2) Даъво халқаро ҳакамлик судига оширилаётган пайтда фуқаро ёки ширкат ва жавобгар Аҳдлашувчи Томон даъво буйича уз даъволарини ёхуд:

а) Сармоя Низоларини Ҳал Қилиш буйича Халқаро Марказга (1965 йил 12 мартда Вашингтон шаҳрида имзолаш учун очилган булган Давлатлар ва бошқа Давлатнинг фуқаролари уртасидаги сармоя низоларини ҳал этиш туғрисидаги Конвенция қоидаларини куллаш мумкин булган жойда, ва Маъмурий Яраштириш туғрисидаги Қўшимча Низом, Ҳакамлик суди ва Назорат комиссияси туғрисидаги низомларни тан олиб); ёхуд,

б) Халқаро Савдо Палатасининг Ҳакамлар судига; ёхуд

в) Томонларнинг келишувига мувофиқ сайланган суд, халқаро ҳакамга ёки ad hoc ҳакамлик трибуналига, махсус битим билан ташкилланган ёки ташкил булган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро савдо ҳуқуқи комиссиясининг Ҳакамлик регламентига мувофиқ мурожаат қила олади.

Агар даъво ҳақида ёзма билдирилган кундан уч ой утгандан сунг, ишни ҳал этишда юқорида қайд этилган таомиллардан бирортаси буйича келишувга эришилмаса, даъво у ёки бу томон фуқароси ёки ширкатнинг ёзма илтимосига биноан, баҳслашувчи томон сифатида даъво берилган пайтда амалдаги халқаро савдо ҳуқуқининг Ҳакамлик регламентига мувофиқ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти комиссиясининг Ҳакамлик судига топширилади. Томонлар бу қоидаларни узгартириш истагини ёзма равишда билдириб мурожаат қилишлари мумкин.

9 модда

Аҳдлашувчи Томонлар уртасидаги низолар

1) Ушбу Битимни шарҳлаш ёки қўллаш масаласида Аҳдлашувчи Томонлар уртасида пайдо булган низолар, имконияти борича дипломатик йуллар билан тартибга солиниши лозим.

2) Агар Аҳдлашувчи Томонлар уртасидаги низони бундай йул билан ҳал этиб булмаса, хоҳлаган Томоннинг илтимосига кура, иш томонларнинг узаро келишувига мувофиқ сайланган ҳакамлик судига оширилади.

3) Бундай ҳакамлик суди ҳар алоҳида вазият учун қуйидаги йул билан ташкил этилади: Ҳакамлик суди ҳақида арзнома олинган кундан бошлаб икки ой мобайнида ҳар бир Аҳдлашувчи Томон биттадан суд аъзосини тайинлайди. Суднинг бу икки аъзоси учинчи мамлакатнинг фуқаросини сайлайдилар, у икки Аҳдлашувчи Томоннинг розилиги билан суд раиси қилиб тайинланади. Суд раиси суднинг бошқа икки аъзоси тайинланган кундан икки ой ичида тайинланиши шарт.

4) Агар ушбу модданинг учинчи бандида келтирилган тайинлашлар уз вақтида амалга оширилмаса, Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири, Халқаро Суд Президентини кузда тутилган бошқа шартномалар булмаган тақдирда, юқорида келтирилган тайинлашларни амалга ошириш учун таклиф қилишлари мумкин. Агар Президент Аҳдлашувчи Томонлардан бирининг фуқароси булса ёки қайсидир бошқа сабабларга кура, юқоридаги ишни олиб бора олмаса, унда зарур тайинлашларни амалга ошириш учун Вице-Президент таклиф қилинади. Агар Вице-Президент Аҳдлашувчи Томонлардан бирининг

фуқароси булса ёки қайсидир сабабларга кура қайд қилинган ишни бажара олмаса, уни бажариш учун мавқеи буйича Вице-Президентдан кейин турган ва Аҳдлашувчи Томонлардан бирон-бирининг фуқароси булмаса таклиф этилади.

5) Томонларнинг узаро келишувига мувофиқ сайланган ҳакамлик суди купчилик овоз билан уз қарорини қабул қилади. Бундай қарор ҳар қайси Аҳдлашувчи Томон учун мажбурийдир. Ҳар бир Аҳдлашувчи Томон узининг суд аъзосига доир барча харажатларни узи қоплайди; ва ҳакамлик ишида узининг ваколатлантирилганлиги буйича, ишни муҳокама қилиш даврида суд раисига сарфланадиган харажатларни ва қолган харажатларни томонлар тенг қисмда кутарадилар. Шундай булса ҳам, суд харажатларининг катта қисmini тулашни Аҳдлашувчи Томонларнинг бирига топшириш ҳақида ҳукм чиқариш ва бу ҳукм ҳар икки Аҳдлашувчи Томон учун мажбурий хусусиятга эга булиши мумкин. Ишни куриб чиқиш тартибини томонларнинг узаро келишувига мувофиқ сайланган ҳакамлик судининг узи белгилайди.

10 модда

Суброгация

1) Агар Аҳдлашувчи Томонлардан бири ёки унинг тайинланган вакили ("Биринчи Аҳдлашувчи Томон") бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг ("Иккинчи Аҳдлашувчи Томон") ҳудудида сармояларга нисбатан туловларни қоплашни амалга оширган ҳолларда иккинчи Аҳдлашувчи Томон қуйидагиларни тан олади:

а) Қонун ёки қонуний муомалалар буйича маблағ сарфловчининг ва товон олаётган томоннинг барча ҳуқуқлари биринчи Аҳдлашувчи Томонга утишини, ва

б) Биринчи Аҳдлашувчи Томон ҳам товон олаётган Томон сингари, суброгация қондасига мувофиқ, бундай ҳуқуқларни амалга ошириши мумкин, ҳамда шундай талаблар қуйиши мумкин.

2) Биринчи Аҳдлашувчи Томон барча вазиятларда қуйидагиларга нисбатан шу каби тартибот ҳуқуқини қулга киритади:

а) шундай утказишга мувофиқ узи талаб қилаётган ҳуқуқ ва талабларни ва

б) шундай ҳуқуқ ва талаблар натижасида олинган ҳар қандай туловларни, шунингдек товон олаётган Томон сингари, ушбу Битим

буйича сармоя ва у билан боғлиқ даромадларга нисбатан тоvon олиш ҳуқуқига эга.

3) Биринчи Аҳдлашувчи Томоннинг олаётган ҳуқуқ ва талаблари буйича эркин муомалада булмаган валютадаги олаётган ҳар қандай туловлари биринчи Аҳдлашувчи Томонга иккинчи Аҳдлашувчи Томон ҳудудида пайдо буладиган харажатларни қоплаш учун мумкин бўлиши керак.

11 модда

Бошқа қоидаларни қўллаш

Агар Аҳдлашувчи Томонлардан бирининг қонунчилигидаги қоидалари ёки мажбуриятлари жорий халқаро қонунчилик ёки Аҳдлашувчи Томонлар уртасида ушбу Битимга қўшимча сифатида қабул этилган умумий ёхуд махсус қоидаларни ташкил қилса, бу эса ушбу Битим асосида берилган тартиботга кура, бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг фуқаролари ёки ширкатларининг сармояларига янада қулайроқ тартиботни берса, бундай қоидалар ута қулайлиги билан ушбу Битимдан афзалроқ булади.

12 модда

Ҳудудий тарқалиши

Мазкур Битим қоидалари ушбу Битим имзоланиши вақтида ёки ондан кейин хоҳлаган Халқаро муносабатлар учун жавобгарлиги Бирлашган Қироллик Ҳукумати зиммасида бўлган ҳудудларга тарқалади ва у Аҳдлашувчи Томонлар уртасида ноталар билан алмашиш тарзида шартланиши мумкин.

13 модда

Кучга кириш

Ушбу Битим имзоланган кун кучга кирад.

14 модда

Фаолият муддати ва унинг тугаши

Ушбу Битим ун йил муддатда уз кучида қолади. Бундан кейин Аҳдлашувчи Томонлардан бири бошқа Аҳдлашувчи Томонга унинг тухтатилиши туғрисида ёзма хабар берган кундан бошлаб ун икки

ой муддат утгунча Битим уз кучида қолади. Ушбу Битим кучда булган сармояларга нисбатан, унинг қоидалари Битим ҳаракати тухтатилган кундан кейин ҳам йигирма йил муддат ичида уз кучида қолиб, умумий халқаро ҳуқуқ қоидаларининг қулланишига мувофиқ тахминларсиз хизмат курсатади.

Қуйидагиларни тасдиқлаб, уз ҳукуматларидан тегишлича ваколатланганлар ушбу Битимни имзоладилар.

Лондон шаҳрида, 1993 йил "24" ноябрда, икки асл нусхада, ҳар бири инглиз ва узбек тилларида тузилди, ҳар иккала матн ҳам бир хил кучга эга .

Буюк Британия ва Шимолий
Ирландия Бирлашган Қироллиги
Ҳукумати номидан

Ўзбекистон Республикаси
Ҳукумати номидан

Буюк Британия ва Шимолий
Ирландия Бирлашган Қироллиги
Беш Вазири
Д. Мейжор

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. Каримов

JOHN MAJOR

I KARAMOV

HMSO publications are available from:

HMSO Publications Centre

(Mail, fax and telephone orders only)

PO Box 276, London, SW8 5DT

Telephone orders 071-873 9090

General enquiries 071-873 0011

(queuing system in operation for both numbers)

Fax orders 071-873 8200

HMSO Bookshops

49 High Holborn, London, WC1V 6HB

(counter service only)

071-873 0011 Fax 071-873 8200

258 Broad Street, Birmingham, B1 2HE

021-643 3740 Fax 021-643 6510

33 Wine Street, Bristol, BS1 2BQ

0272 264306 Fax 0272 294515

9-21 Princess Street, Manchester, M60 8AS

061-834 7201 Fax 061-833 0634

16 Arthur Street, Belfast, BT1 4GD

0232 238451 Fax 0232 235401

71 Lothian Road, Edinburgh, EH3 9AZ

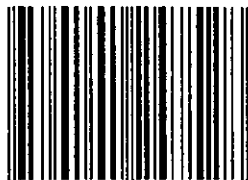
031-228 4181 Fax 031-229 2734

HMSO's Accredited Agents

(see Yellow Pages)

and through good booksellers

ISBN 0-10-124752-4

9 780101 247528